

Akçakoca'nın Kırsal Turizm Eğilimleri ve Geleceğe Yönelik Öneriler¹

Muammer MESCİ²
Düzce Üniversitesi

Emrah ÖZTÜRK³
Düzce Üniversitesi

Öz

Günümüzde ziyaretçiler turizm destinasyonlarında, deniz-kum-güneş üçlüsünün yanında, doğayı ve yerel kültürleri tanımak, insanlarla bütünleşmek gibi temel amaçlara sahiptir. Bu kapsamda kırsal turizm, turistler açısından hem doğal ve kültürel alanları tanımak, hem de bu alanlardaki insanlarla bütünleşme imkânı sağlayan önemli bir turizm çeşididir. Bu bağlamda bu araştırmanın temel amacı Akçakoca ilçesinin doğal alanlarının kırsal turizm faaliyetleri açısından ne gibi eğilimlere ve uygulamalara sahip olduğunu ortaya koymaktır. Bu temel amaç kapsamında araştırmanın diğer bir alt amacı da, Akçakoca'nın gelecekteki kırsal turizm faaliyetlerine yönelik öneriler geliştirmektir. Araştırmanın amacına yönelik veriler ise tarama tekniği ile ikincil verilerden elde edilmiştir. Araştırma sonuçlarında, Akçakoca'nın kırsal turizm faaliyetlerine uygun altyapının ve eğilimlerinin olduğu, doğal ve kırsal alanlarında turizm destinasyonu oluşturulabileceği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Turizm, Kırsal Turizm, Akçakoca

Akçakoca's Rural Tourism Tendencies And Recommendations For The Future

Abstract

In addition to sea-sand-sun trio, visitors today have other main purposes like getting to know the nature and local cultures, and integrating with rural people at tourism destinations. Within this framework, rural tourism is an important type of tourism that enables tourists both to know natural and cultural areas, and to integrate with people in those areas. In this context, the main aim of this study is to reveal what kinds of tendencies and applications the natural areas of the town of Akçakoca have in terms of rural tourism activities. Within the scope of this main purpose, another sub-purpose of the study is to determine which rural tourism activities Akçakoca's may allow in the future. The data related to the purpose of the study are composed of the secondary data obtained by literature review. As a result of the study, Akçakoca has a suitable substructure and suitable tendencies for rural tourism activities, and it is expected that tourism destinations can be built in the natural and rural areas of Akçakoca.

Keywords:

Tourism, Rural Tourism, Akçakoca

¹Bu çalışmanın özeti 08-11Ekim 2015 tarihinde Afyon'da düzenlenen 4. Ulusal Kırsal Turizm Sempozyumunda sunulmuştur.

²Doç.Dr., Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, muammermesci@duzce.edu.tr

³Öğr.Grv.Dr., Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, emrahozturk@duzce.edu.tr

Giriş

Son yıllarda dünyada yaşanan ekonomik, sosyal ve teknolojik gelişmeler turizm kavramının algılanmasında önemli değişimlere neden olmuştur. Bu değişimler turizm sektöründe sadece niceliksel (turist sayısındaki artış, turizm gelirlerindeki yükseliş vb.) olarak değil, aynı zamanda niteliksel (turizm isteminde ve tercihlerinde) olarak da kendini göstermiştir (Aydın 2012; Yılmaz ve Gürol, 2012; Çelik, Coşkun ve Öztürk, 2013).

Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde, turizm faaliyetlerini kıyı turizminin egemenliğinden kurtararak, ülkelerin tüm bölgelerine yayma ve dört mevsim turizmden faydalanma düşüncesi, turizmin çeşitlenmesini sağlamıştır. Öte yandan deniz-kum-güneş olgusunu bir kenara bırakarak turistlerin, çevre bilincinin artmasına bağlı olarak doğaya özlem, ilginç yerleri gezme görme, farklı kültürleri tanıma arzusu da artmıştır. Böylece turist profilinde değişimler yaşanmıştır. Tüm bu gelişmeler de kırsal turizmin doğmasına imkan tanımıştır (Avcıkurt ve Köroğlu, 2011).

Kırsal turizm özellikle kırsal alanlarda kırsal kalkınma aracı olarak kullanılabilen bir gelir getirici, kültürel etkileşimi sağlayıcı bir araç olarak, gittikçe önemsenen alternatif turizm içerisinde yer alan bir turizm çeşididir (Çelik, Coşkun ve Öztürk, 2013).

Dünyada kırlara yönelik yapılan seyahatin tarihsel kaynağı, genel olarak Avrupa, özel olarak da İngiltere, Almanya ve Fransa gibi Merkezi Avrupa ülkeleridir. Kırsal turizmin kaynağı olan bu ülkelerden; İtalya, İspanya, Yunanistan gibi Güney Avrupa ülkeleri de daha sonra etkilenerek kırsal turizme yönelen ülkeler arasına girmişlerdir (Güney Ege Kalkınma Ajansı, 2012). Dünyadaki bu gelişmelere paralel olarak, Türkiye'de ilk defa 1990'lı yılların başında Karadeniz bölgesinde "yayla turizmi" şeklinde gündeme gelen bu konu, son yıllarda "kırsal turizm" kapsamında incelenmeye başlamıştır. Bu bağlamda, İzmir-Şirince, Trabzon-Uzungöl, Antalya-Akseki, Ankara-Bey pazarı, Samsun, Mersin, Sinop ve diğer iller kırsal turizmin gelişmeye başladığı önemli turizm merkezleri olarak ön plana çıkmaktadır (Akça, 2005:515).

Türkiye'de kırsal turizm denildiğinde genellikle doğa yürüyüşleri ve doğa sporlarını içeren açık hava ve rekreasyon etkinlikleri, alışveriş ve günübirlik yeme içmeyi kapsayan günübirlik köy ziyaretleri anlaşılmaktadır (Yılmaz ve Gürol, 2012:27). Dolayısıyla Türkiye'nin gelişmekte olan bir ülke olması, doğal, kırsal ve kültürel değerlerin ve mirasının büyük bölümünün varlığını canlı bir biçimde sürdürüyor olması, yukarıda da bahsedildiği gibi Türkiye'nin birçok yöresinde sürdürülebilir kırsal turizm için büyük bir potansiyelin varlığını göstermektedir (Köroğlu ve Köroğlu, 2006:233). Bu yörelerin bir tanesi de eşsiz doğa güzelliği ve zengin kültürü ile Akçakoca'dır. Bu bağlamda araştırmada Akçakoca ilçesinin doğal alanlarının kırsal turizm faaliyetleri açısından ne gibi eğilimlere ve uygulamalara sahip olduğunu ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu değerlendirme yerli ve yabancı yazında genel kabul görmüş kırsal turizm bileşenleri kapsamında yapılmıştır.

Kırsal Turizm

Kırsal alanlarda gerçekleştirilen bir turizm türü (Soykan, 1999) olan kırsal turizm, sürdürülebilir turizm kapsamında geliştirilen ve yoğun ilgi gören bir turizm çeşididir. Bazı kaynaklarda tarım ve çiftlik turizmi biçiminde adlandırılrsa da (Ahipaşaoğlu ve Çeltek, 2006), Dünya turizm literatürü incelendiğinde kırsal turizm hakkında ortak bir görüşün olmamasından dolayı; çiftlik turizmi (farmtourism), köy turizmi (villagetourism), yayla turizmi (highlandtourism), tarımsal turizm (agro-tourism), eko turizm (ecotourism) gibi farklı isimlerle anlatıldığı görülmektedir (Esengün, Akça ve Sayılı, 2001). Dolayısıyla kırsal turizm, daha çok çiftliklere ve doğaya yönelik olarak yapılan turistlerin çiftlik gezme, balık tutma, ata binme, uzun yürüyüş vb. etkinliklerle katıldıkları turizmdir (Köroğlu ve Köroğlu, 2006:235).

Kırsal Turizm, "insanların devamlı ikamet ettikleri yerler dışındaki ziyaretleri, buralardaki tarım üreticilerinin ürettikleri mal ve hizmetleri yörelinin doğal dokusuna uygun mekânlarda talep ederek ve yörede para arttırma arzularını minimize ederek geçici konaklamalarından doğan olaylar ve ilişki-

lerin bütünü" olarak tanımlanabilir (Küçükaltan ve Ultanır, 2012:126).

Avrupa Birliği tarafından yapılan çalışmalarda kırsal turizm "Tarımsal ya da yerel değerlerle iç içe bulunarak hoşça zaman geçirmek amacıyla olan turistlere, beklentileri doğrultusunda konaklama, yiyecek, içecek ve diğer hizmetleri veren küçük ölçekli işletmelerin yer aldığı küçük yerleşimlerde gerçekleştirilen faaliyetler bütünü" olarak tanımlanmaktadır (European Commission 1999; Çelik, Coşkun ve Öztürk, 2013).

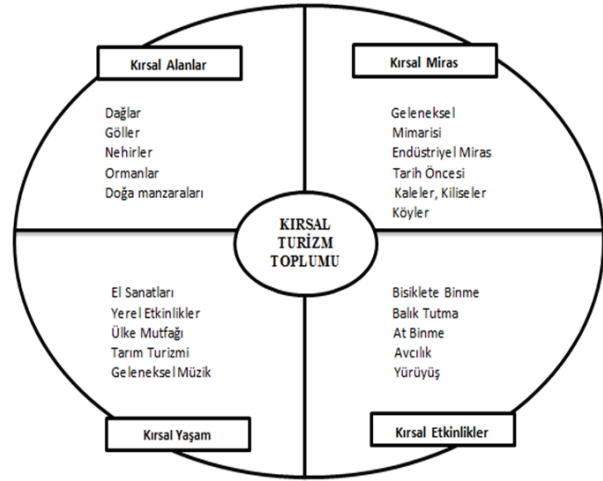
Soykan'a (1999:68) göre kırsal turizm, kişilerin doğal ortamlarda dinlenmek ve değişik kültürlerle bir arada olmak amacıyla bir kırsal yerleşmeye gidip, orada konaklamaları ve o yöreye özgü etkinlikleri izlemeleri ya da katılmalarıyla gerçekleşen bir turizm türüdür.

Tanımlarda da görüldüğü gibi kırsal turizm, içeriği ve kapsamı itibarıyla geniş bir turizm türüdür ve diğer turizm çeşitlerinden farklılaşmaktadır. Yerellik ve yöreye özgülüğün belirleyiciliğinde, tarihi, kültürel ve doğaya ilişkin etkinlikler kırsal turizmin ayrımcı yönünü teşkil etmektedir. Kırsal turizmin geliştiği bölgeler sürekli bir dinamizm ve değişim içerisinde (Fidan ve Nam, 2012).

Kırsal turizmde, asıl hareket noktasını doğal yaşam ve tarımsal değerlere duyulan ilgi oluşturmaktadır. Aynı zamanda kırsal alana yönelik olarak yapılan aktiviteleri yöresel özelliklerden faydalanarak zenginleştirmek mümkündür türüdür (Köroğlu ve Köroğlu, 2006). Kısaca kırsal turizm; doğayı, tarımsal üretimi, kırsal alana ait maddi ve manevi kültürel unsurları içine alan ve değerlendiren bir turizm türüdür (Fidan ve Nam, 2012:52).

Kırsal turizm kapsamına dahil edilebilecek aktivitelerin çeşitliliği, kırsal turizmin kapsamının belirlenmesini zorlaştırmaktadır. Doğa tatilleri, alışveriş, kayak, atlı doğa gezileri, macera, rafting, yürüyüş, tırmanış, termal turizm, avcılık, balıkçılık, sanat, tarih ve etnik yapıyla ilgili faaliyetler kırsal turizmin kapsamına dahil edilebilecek ya da onunla bütünleştirilebilecek aktivitelerdir (Çeken, Dalgın ve Çakır, 2012:12).

Şekil 1. Kırsal Turizm Bileşenleri

Kaynak: (World Tourism Organization, 2004; Köroğlu ve Köroğlu, 2006; Çeken, Karadağ ve Dalgın, 2007; Kuşat, 2014)

Kırsal turizm kavramının oluşumunda bazı bileşenler ortaya konulmuştur. Bu bileşenler yukarıdaki şekilde gösterilmektedir. Ayrıca bir yörede veya bölgede kırsal turizmin geliştirilebilmesi için kırsal alanda bazı unsurların olması gerekmektedir. Bu unsurlar (Demircioğlu, 1993; Çelik, Coşkun ve Öztürk, 2013):

- Suyu bol olan,
- Gezi etkeninin özenle organize edilebilen,
- Spor yapmaya elverişli (golf, tenis, yüzme, balık avlama) olan,
- Milli parklara yakın olan,
- Tarihsel değerleri içeren,
- Kolay ve doğrudan rezervasyon yapılabilen,
- Ulaşımı kolay ve ekonomik olan,
- Geleneksel bir mimarisi olan,
- Belirli bir üretim biçimini sunan,
- Yöre halkının sıcak ve etkileşime açık olduğu yöreler kırsal turizme en uygun yerlerdir.

Bu bağlamda bir bölgede yukarıda bahsedilen unsurların ve kırsal turizm bileşenlerinin bir arada bulunması, o bölgede kırsal turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine imkan sağlayacağı belirtmektedir.

Sonuç olarak kırsal turizm hem bölge hem de ülke açısından çok önemlidir. Mevsim bağımsızlığı avantajına sahip olması, etkinlik ve faaliyetlerin çoklu oluşu, herkese hitap edebilen bir özelliği ile ayrıcalıklı bir turizm türüdür. Her bölge kırsal turizmi geliştirebilir ve böylece bölgelerin ekonomik ve sosyo-kültürel gelişimine katkı sağlayarak, bölgenin kültürel ve tarihsel unsurlarının değerinin korunması ve artırılmasına katkı sağlamaktadır. Bu şekilde planlı bir kalkınma sürdürülebilirse kırsal turizm, kadının istihdamı, yerel halkta girişimcilik ruhunun ateşlenmesi, yerel ekonomilere girdi ve dinamizm kazandırması, ekonomik sektörleri harekete geçirmesi, bölge ve ülke düzeyinde kırsal kalkınmaya destek vermesi bakımından, önemli bir güce sahiptir (Soykan, 2003: 2).

Yöntem ve Bulgular

Bu çalışmada Akçakoca ilçesinin doğal alanları, kırsal turizm faaliyetleri açısından ne gibi eğilimlere ve uygulamalara sahip olduğu kırsal turizm bileşenleri kapsamında değerlendirilmiştir. Araştırmada nitel yöntem kapsamında tarama tekniği ile veriler toplanmıştır. Ayrıca Akçakoca'nın kırsal

alanlarındaki yaşam alanlarında yapılan gözlemlerle ve kırsal alanlarında yaşayan bireylerden alınan bilgilerle desteklenmiştir. Öncelikle Akçakoca hakkında genel bilgiler verilerek, Akçakoca'da ne gibi kırsal turizm uygulamalarının gerçekleştirilebileceği, durum tespiti ile ortaya koyulmuştur. Bu durum tespitinde de yerli ve yabancı literatürde genel olarak tartışılmış ve ortaya konulmuş, kırsal turizmin dört bileşeni (kırsal alan, kırsal miras, kırsal yaşam ve kırsal etkinlikler) kapsamında değerlendirme yapılmıştır.

Akçakoca İle İlgili Genel Bilgiler

Akçakoca ve çevresinin kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte ve erken dönemleri hakkında da kesin bilgi bulunmamaktadır. Ancak bölgeden çıkarılan birtakım kalıntıların M.Ö. 1200 yıllarına tarihlendiği, bölgeye ilk gelenlerin ise Trakya yolu ile Anadolu'ya geçen Trak ve Frigler olduğu tahmin edilmektedir (Kara, 2014). Grek ve Yunanlı tarihçiler ise M.Ö. 650'lili yıllarda Yunanistan'ın Beotya-Kokonas kabilesinin bugünkü Akçakoca bölgesine gelerek Dia şehrini kurduklarını yazmaktadırlar (Kıngır, Akova ve Özkul, 2006). Türklerin Akçakoca

Şekil 1. Akçakoca'nın Turizm Haritası

Kaynak: Akçakoca Kaymakamlığı, (2015c)

ve çevresine ilk olarak gelmeleri 1085 tarihine kadar uzanmaktadır (Altanlar, 2007). 1319 yılında Diapolis, 1323 yılında Prusias, 1324 yılında Kladiapolis şehirleri Orhan Gazi ve komutanı Konuralp tarafından Osmanlı Beyliği sınırlarına katılmıştır. Bölge Akçakoca Bey tarafından idare edilmiştir (Akçakoca Belediyesi, 2015). Bitinyalılar, Romalılar ve Bizanslılar döneminde Dia ya da Diapolis olarak bilinen Akçakoca'nın (Altanlar, 2007) adı 1934 yılından önceki tarihi kaynaklarda ise Akçaşar ve Akçaşehir olarak geçmektedir (Okan, 2002). 7 Eylül 1934 tarihinde bölgenin fethinde bulunan Akçakoca Bey'in ismi bu ilçeye verilmiştir (Akçakoca Belediyesi, 2015).

Akçakoca, Karadeniz Bölgesinin batı ucunda, Orta Anadolu'nun denize açılan en yakın penceresi konumunda olup, İstanbul ve Ankara gibi iki Metropolün arasında yeşil ve mavinin kaynaştığı şirin bir tatil beldesidir. Düzce iline 37 km. mesafede bulunan bölge aynı zamanda Düzce ilinin en büyük ilçesidir. İlçenin 8 mahallesi ve 43 köyü bulunmaktadır. Toplam arazinin % 40'ına yakını ormanlık veya açık alanlarla kaplıdır. Sahil şeridi 30 Km. kumsallar ve doğal plajlarla doludur (Akçakoca Kaymakamlığı, 2015a). 2013 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçlarına göre 38,167 olan ilçe toplam nüfusunun 23,194'ü ilçe merkezinde, 14,973'ü ise köylerde yaşamaktadır (Akçakoca Kaymakamlığı, 2015b). Akçakoca'da halkın genel geçim kaynağı olarak fındık tarımı yapılmaktadır. Hemen hemen tüm köylerde fındık bahçeleri bulunuyor. Alternatif geçim kaynağı olarak da tarımın yansira hayvancılık, arıcılık, balıkçılık ve turizm yapılmaktadır (Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2010).

Akçakoca'nın Kırsal Turizm Eğilimleri

Akçakoca, Deniz-Kum-Güneş eksenini yanında, başta doğa turizmi olmak üzere birçok alternatif turizm olanaklarıyla ayrıcalıklı bir konumdadır (Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2015). Akçakoca; iklimi, doğal kaynakları, tamamen bozulmamış çevresi, tarihi ve kültürel varlığı, yerel yaşam tarzı, gelenekleri, coğrafi konumu, ana pazarlara yakınlığı, kıyı turizmüne uygunluğu nedeniyle bölgenin en çok turist çeken ilçesi konumundadır (Altanlar, 2007: 85). Kültür ve Turizm Bakanlığının 2015 verilerine göre 2014 yılında Akçakoca'ya 86

235 yerli, 4 812 yabancı olmak üzere toplam 91 047 turist gelmiştir. Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 2015 verilerine göre Akçakoca'daki toplam yatak kapasitesi ise 2430, toplam oda sayısı ise 972'dir.

Akçakoca'nın kırsal turizm eğilimleri kırsal turizm bileşenlerini oluşturan kırsal alan, kırsal miras, kırsal yaşam ve kırsal etkinlikler kapsamında değerlendirilmiştir. Aşağıdaki tablo 1 de Akçakoca'ya ait doğal ve kültürel varlıklar doğrultusunda oluşturulan kırsal turizm bileşenleri kapsamında, Akçakoca'nın kırsal turizm eğilimlerini oluşturan veriler sunulmuştur.

Tablo 1. Akçakoca'nın Kırsal Turizm Eğilimleri

Kırsal Alanlar	Detaylar
• Dağlar:	Akçakoca platosu Kuzeyden Güneye, Batıdan Doğuya yükselerek dağlık sahaya geçer. En önemli dağları Güneyde Kaplan Dede (1168 m), Haciz (960 m) ve Orhan Dağları (905m) deniz kıyısına paralel olarak uzanırlar. Doğu batı istikametli sırtlardaki tepeler ise Kurugöl sapağı (1066 m) ve Yörük yatağı (960m)'dir. İlçenindoğusunda dağ bulunmamakta yükseklikleri 300 metreyi geçmeyen tepeler ve sırtlar yer almaktadır. İncir Başı, Sivri Tepe, ÇakalAğılı, Ballica, Aktaş, Pınarlık, Donbay bunlardan başlıcalarıdır.
• Göller:	Doğal bir gölü bulunmamaktadır.
• Nehirler:	İlçe sınırları içinde en büyük akarsu Melen çayı (110 km) olup, bu çay aynı zamanda Sakarya İli ile idari sınırı oluşturmaktadır. Çayağzı, Haciz, Orhan, Değirmen ağzı Sarma deresi, Maşatlar (Akkaya) Deresi, (Bayhanlı-Akkaya arasında küçük dere) diğer önemli akarsuları oluşturur. Melen Irmağı, Kalkın Deresi, Darı Deresi, Taşman Deresi, Akdere Deresi, Değirmenağzı Deresi, Orhan Deresi, Haciz (Deredibi) Deresi, Döngelli Deresi, Aftunağzı Deresi, Küçük Dere, Değirmendere (Soğuksu), Çakpelit Deresi ise diğer belli başlı derelerdir.
• Ormanlar:	Akçakoca'nın Orman alanı 20477,77 hektardır. Çoğu bozuk koru ormanıdır. Ormanlarda %43 kayın, %0.8 Gürgen, %0.1 Kestane, %6 Meşe, %1 Kavak, %0.25 İhlamur, %0,4 Çınar ağaçları bulunur. Şifalı su orman içi dinlenme yeri, Demirciönü Tabiat Koruma Alanı Kayın, Gürgen, Kestane, Meşe türlerinin yer yer saf, yer yer karışık mesçereler oluşturması, doğal özellikleri, zengin flora ve fauna potansiyeline sahip bir orman ekosistemi özelliğine sahiptir. Göktepe köyünde Orman İşletme müdürlüğüne ait 109 dönümlük doğal orman bulunmaktadır.

Kırsal Alanlar	<ul style="list-style-type: none"> • Doğa manzaraları: Kurugöl kanyonu, Demirciönü Tabiat Koruma Alanı, Sarıyayla şelalesi, Aktaş şelalesi, Tahirli Şelalesi, Fakıllı mağarası, Soyat Yalı Yarıları, Cumayanı, Akkaya ve Koçar köyü mesire alanları.. 	
Kırsal Miras	<ul style="list-style-type: none"> • Geleneksel Mimarisi: Tamamen ahşap veya ahşap çatıklı, tuğla örgülü geleneksel mimari üslubuyla yapılmış evleri bulunmaktadır. Akçakoca'nın en eski yerleşim yeri olan Yukarı Mahallede 150-200 yıllık ahşap, karkas tarzı 160 tane Tarihi Ev bulunmaktadır. Çantılama denilen çivi kullanılmadan ağaçların birbirine geçirilmesiyle yapılan cami ve yöresel yapılar. • Endüstriyel miras: Dilaver, Döngeli Doğancılar ve Uğurlu köylerinde birer fındık kırma fabrikası bulunmaktadır. Ayrıca sapakta 3 adet metal boru fabrikası, 2 tekstil fabrikası, 204 tavuk üreten kümes, 220000 dekar fındıklık, 5 adet turizm işletme belgeli, 28 mahalli idareden belgeli konaklama tesisi, Balıkçı Barınağı, kültür mantarı üretim fabrikası (faal değil), • Tarih öncesi miras: Kapkirli Hamamı, 1500 yılında yapıldığı bilinen Cumayeri'deki Hamam, Tarihi Çayağzı Orhan Gazi Camii (1323), 380 yıllık Korfa Camii, Tarihi Uğurlu Köyü Yeni Meze Camii (1885), 150 yıllık Tarihi Hemşin Köyü Camii, Dadalı köyünde 1924 yapımı taş örgü İlkokul Binası, 100 yıllık tarihe sahip Mehmet Arif Köşkü, Bekir Özkök Kültürevi 1928 yılında inşa edilen tarihi Orhan Gazi İlköğretim Okulu, köylerde bulunan su değirmenleri. • Kaleler: Cenevizlerden kalma 1 adet tarihi Ceneviz Kalesi bulunmaktadır. • Kiliseler: Kepenç, Koçar ve Aktaş köylerinde önceden kilise kalıntısı olduğu bilinmekte • Köyler: Dadalı (organik tarım kapasitesi ile Türkiye çapında model bir kırsal ve eko köy), Koçar, Arabacı, Kınık, Kepenç, Çayağzı, Balatlı, Beyören, Göktepe ve Kapkirli Köyleri Manav Türklerinin yoğun olarak yerleştiği Akçakoca'nın en eski köylerdir. 	<p>Kırsal Yaşam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mutfak: Akçakoca'da yemek kültürü oldukça zengin sayılır. Genel olarak üç guruba ayrılabilir. Çerkez ve Abhaza Kültürü, Karadeniz Kültürü ve Manav Türkleri Kültürlerine ait yemekler ağırlıklı olarak yapılıyor. Çerkez ve Abazalara ait Çerkez mantısı, çiğ börek, mısır unundan ekme (mamursa) Çerkez tavuğu, lepsi (bir tür tavuk yemeği); Karadeniz Kültürüne ait Mancarlı pide, mancar tepelemesi, mancar dolması, kaldirik kavurması, Laz böreği, damat fındığı, balık; Manav Türkleri Kültürü yemeklerinde ise hamur tatlısı olan Melengüççeği, Höşmelim veya Höşmerim (tava böreği), Dartı veya tartı denilen süt kaymağı en ünlü yemek ve tatlılardır. • Tarım turizmi: Dereköy, Doğancılar, Döngelli, Melenagzı, Subaşı, Beyören, Balatlı, Kurukavak, Altınçay, Dadalı köyleri arazikabiliyet sınıflarına göre mutlak tarım arazisi alanı büyük olan ulaşım ve alt yapı bakımından agro-turizm potansiyeli yüksek olabilecek köylerdir. Göktepe köyünde kültür mantarı üretim fabrika (faal değil), birçok köyde tavuk üreten kümes bulunmaktadır. • Geleneksel müzik: Karadeniz, Türk, Gürcü, Abaza, Çerkez ve Kürt kültürüne ait müzikler
Kırsal Yaşam	<ul style="list-style-type: none"> • El sanatları: Ağaç işlemeciliği, Demircilik • Yerel etkinlikler: Akçakoca'da, Altınçay ve Beyören köyü Hıdırellez Şenlikleri, Uluslararası Parlayan Kent Akçakoca Kültür ve Sanat Festivali, Palamut Briç Festivali, Kabotaj Bayramı ve Yelken Yarışları, Güreş şenlikleri (Kınık, Beyören, Balatlı), Ramazan şenlikleri, Hemşinliler tulum şenliği, düğün, asker uğurlama, gibi yöresel etkinlikler yapılmaktadır. Bayramlarda sopa çekme ve çuval oyunları oynanır. 	<p>Kırsal Etkinlik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yürüyüş: Aktaş Sırtları, İncirbaşı Sırtları, Pınarlık Sırtları, Kezagılı Sırtları, Yıldırım Tepe, Kaplan Tepe, Kurtsuyu Tepeleri, Kestane bayırı Tepesi, Kurupelit Tepe, Edilli Köyü, Kalkın Köyü, Hasan Çavuş Köyü, Paşalar Köyü, Karaburun Köyü, Kepenç, Sarıyayla Köyü, Akkaya Köyü, Şifalı Su Orman içi Dinlenme Yeri, Kurugöl kanyonu orman yolu, Çayağzı köyü. • Balık tutma: Denizde ağ atma ve olta atma ile balık tutulmaktadır. Derler sportif olta balıkçılığı aktivitelerini gerçekleştirmeye uygundur (Kalkın, Melenagzı köyü). Ayrıca Kurugöl, Arabacı ve Göktepe köylerinde alabalık çiftlikleri bulunmaktadır. • Ata binme: Doğancılar köyü mevkiinde yeni bir at çiftliği açılmaktadır (yapım aşamasında). • Bisiklete bitme: Aktaş Köyü, Fakıllı Köyü, Doğancılar Köyü, Melenagzı Köyü, Karaburun Köyü, Paşalar Köyü, Çayağzı Köyü, Beyhanlı Köyü, Akkaya Köyü, Balatlı, Arabacı, Çiçekpınar köyü sportif bisikletçilik için en uygun mekanlardır.

• Avcılık: Bölgede ormanlık alanların ve zengin bitki örtüsü; Sarıkış, çulluk, bildiren, ördek, kaz, kuğu, üveyik tarakçın, korukçun, sığırcık, tavşan, çakal, tilki, domuz, ayı, sansar, kunduz gibi çeşitli av hayvanlarının bulunmasına imkan sağlar. Akçakoca'da Merkez Av Komisyonunun avlanma yasağı dışında kalan alanlar içerisinde avlanma turizmi için en uygun güzergahın Altınçay Orman İşletme Şefliği, Cumayanı Orman İşletme Şefliği, Deredibi Orman İşletme Şefliğine Bağlı Koruma ve Üretim Ormanları olduğu düşünülmektedir.

• Su sporları: Kurugöl Kanyonu, Altınçay, Çayağzı, Akkaya, Aktaş, Sarıyayla, Melenagzı rafting alanlarıdır. Yelken, kürek, yüzme ve kano gibi sporlar da yapılmaktadır. Ayrıca 2009 yılında su altı dalış sporları yapılabilmesi için C-47 tipi nakliye uçağı, Kalkın Köyü sahiline yaklaşık 1.8 deniz mili açıkta 29 m derinlikte denize batırılmıştır.

Kaynak: (Altanlar, 2007; Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2010; Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, 2013).

Tablo 1'de görüldüğü gibi kırsal turizm bileşenleri kapsamında Akçakoca'da yapılabilecek kırsal turizm uygulamaları yer almaktadır. Bu doğrultuda yapılan kırsal turizm uygulamaları kapsamında Akçakoca'nın belirli bir kırsal turizm potansiyelinin olduğu anlaşılmaktadır. Bu kırsal turizm bileşenleri kapsamında binicilik, off-road, bisiklet biniciliği su altı dalış sporları kapsamında kırsal turizm eğilimlerinin gelişebileceği görülmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Günümüzde Akçakoca çeşitli şehirlerden gelen ziyaretçiler tarafından en çok deniz-kum-güneş üçlemesinden yararlanmak amacıyla tercih edilmektedir. Ancak denizinin ve kıyılarının temiz olmasına rağmen güneşli gün sayısının yeterli ve istikrarlı olmaması, gelen tatilcilerin Akçakoca'yı kısa süreliğine tercih etmelerine neden olmaktadır. Dolayısıyla kısa süreliğine gelen bu ziyaretçileri, Akçakoca gerçekleştirilebilecek diğer alternatif turizm türlerine de yönlendirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda Akçakoca gelen turistlerin kalış gün sayısı arttırabilir. Özellikle bozulmamış doğası ve zengin kültürel

yapısıyla doğaya ve kültüre dayalı turizm türlerine sahip potansiyel bulunmaktadır. Bu doğal ve kültürel kaynakları deniz-kum-güneş turizmüne alternatif olarak ziyaretçilere sunulması kaçınılmazdır.

Akçakoca, tarım ile turizmin entegrasyonunu sağlamak bakımından ayrı bir potansiyele sahiptir. Agro-turizm olarak da adlandırılan tarım turizmi, tarımsal üretimin yoğun olduğu yörelerde gerçekleştirilen ve tarımla birlikte turizmi de geliştiren bir turizm türüdür. Kırsal turizmde ise, doğa ile bütünleşme ve yöresel kültürü tanıma beklentisi vardır. Akçakoca'da, tarımsal üretimin yoğun olduğu köyler tarımsal turizm için olanaklar sağlamaktadır. Kırsal turizm ise, bu potansiyele sahip olan, ancak hala tarımsal üretimden geçimlerini sağlayan köyleri eko turizme açmak ve tarım dışı istihdam alanları sağlamak bakımından önem kazanan alternatif bir ekonomik faaliyettir. Ayrıca yöresel bitkilerin kullanımını üzerine artan ilgi Akçakoca'da yiyecek amaçlı kullanılan bitkilerinde tarım ve çiftlik turizmi içinde değerlendirilmesini sağlayacaktır (Altanlar, 2007).

Özellikle ilçenin en eski yerleşim yeri olan Yukarı Mahallede 150-200 yıllık ahşap, karkas tarzı 160 tane Tarihi Ev bulunmaktadır. Bu evlerin bazıları halen kullanılmakta diğer bazıları ise atıl durumdadır. Bu kapsamda bu atıl durumdaki evler restore edilerek kültür turizm amaçlı kullanılabilir. Öte yandan bu konularda ilgilenen araştırmacılar için bir cazibe oluşturabilir. Ayrıca bu eserlerin korunup restore edilmesi için ilgili kurumlarla işbirliğine gidilmesi gereklidir. Bu evlerin bulunduğu cadde ve sokakların alt ve üst yapılarına gereken önem verilmeli bu evler bir bütünlük kazandırarak konaklama birimi olarak turistlerin hizmetine sunulabilmelidir.

İlçede her Salı günü büyük bir Pazar kurulmaktadır. Bu pazarda köyde yaşayan halkın ürettiği doğal ürünler satılmaktadır. Tarımsal turizm kapsamında üretilen ürünler bu pazarda satılabilir. Ayrıca günübirlikçi turistler bu pazara ziyarette bulunabilir.

Akçakoca ilçesi fındık ormanlarının denizle kucaklaştığı, bozulmamış doğal güzelliklere sahip ve çok güzel temiz koyları sahip bir yerleşim yeridir. (Uzun bir süredir Mavi bayrağa sahip plajı bulunmaktadır). Bu bağlamda ilçenin merkezinde ve yakın köy-

lerde bulunan fındık tarlarında kırsal turizme yönelik faaliyetlerde bulunabilir. Örneğin turist fındık toplama, filiz alma, tırpan yapma gibi faaliyetlerde bulunabilir ve fındık bahçelerinde bulunan evde konaklayabilir. Öte yandan şehir merkezinde bulunan kırsal alanlarda tarımsal faaliyetler (domates, salatalık, biber yetiştirme) yapılabilir. Böylece bu durumdan yöre halkı bu durumda önemli getiriler elde edebilir.

Akçakoca İstanbul ve Ankara illerine yakınlığı nedeniyle önem verilmesi gereken konulardan biridir. Kongre turizmidir. Kongre turizmin yapılması için gerekli imkanlar ilçede vardır. Etkin tanıtım çalışmalarına yer verilerek kongre turizmi açısından marka kent oluşturulabilir. Ayrıca çok eski bir tarihi geçmişi ve çeşitli köylerde bulunan yöresel ve tarihi eserler bir araya getirilerek müze oluşturulabilir. Öte yandan ilçede müzeye dönüşebilecek çeşitli tarihi eserler bulunmaktadır. (Hapishane, Kapkırı Hamamı, 1500 yılında yapıldığı bilinen Cumayeri'deki Hamam, Tarihi Çayağzı Orhan Gazi Camii(1323) , 380 yıllık Korfa Camii, Tarihi Uğurlu Köyü Yeni Meze Camii(1885) , 150 yıllık Tarihi Hemşin Köyü Camii, Dadalı köyünde 1924 yapımı taş örgü İlkokul Binası, 100 yıllık tarihe sahip Mehmet Arif Köşkü, Bekir Özkök Kültürevi 1928 yılında inşa edilen tarihi Orhan Gazi İlköğretim Okulu, su değirmenleri).

Ulusal ve Uluslararası festivaller artırılmalıdır. Örneğin Beyören köyünde yüz yıllardır devam eden güreş şenliği ve buna benzer şenliklerin süresi uzatılabilir. Bu bağlamda hem spor turizmi hem de yörenin tanıtımına katkısı geliştirilebilir.

Tarımsal faaliyetler ile turizmin entegrasyonunu sağlayıcı turistik amaçlı çiftlikler oluşturulmalıdır. Dadalı köyünde tarımsal turizm faaliyetlerin yapılabilmesi için çok uygun bir yerdir. Bu köyde hem tarımsal ürünlerin yetiştirilmesi hem hayvan yetiştiriciliği (inek, arı vb.) yapılabilir. Bu köydeki halk ise bu faaliyetlerin yapılması konusunda çok istekli olduğu görülmektedir. Bu kapsamda bu köydeki halka konu ile ilgili eğitim ve turizm destekleri konusunda bilgiler sunularak tarımsal turizmin gelişmesine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

Ahipaşaoglu, S. ve Çeltek, E., (2006), *Sürdürülebilir Kırsal Turizm*, 1. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi.

Akça, H. (2005), Burdur İlinin Kırsal Turizm Potansiyeli ve Değerlendirilmesi, I. Burdur Sempozyumu, 16-19 Kasım, Burdur.

Akçakoca Belediyesi, (2015), *Akçakoca Tarihi*, <http://www.akcakoca.bel.tr/index.php/news/akcakoca-nin-kisa-tarihi>, (Erişim Tarihi: 20.06.2015).

Akçakoca Kaymakamlığı, (2015a), *Kısaca Akçakoca*, http://www.akcakoca.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=187&Itemid=469 (Erişim Tarihi, 20.06.2015).

Akçakoca Kaymakamlığı, (2015b), *Nüfus Durumu*, http://www.akcakoca.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=277&Itemid=775, (Erişim Tarihi, 20.06.2015).

Akçakoca Kaymakamlığı, (2015c), *Genel Turizm*, <http://www.akcakoca.gov.tr/genel-turizm>(Erişim Tarihi, 20.06.2015).

Altanlar A. (2007), *Akçakoca Alternatif Turizm Olanaklarının Araştırılması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

Avcıkurt, C. ve Köroğlu Ö. (2011), *Kırsal Turizm*, (Ed.) N. Hacıoğlu ve C. Avcıkurt, Turistik Ürün Çeşitlendirmesi, Nobel Yayın, s.61-83, Ankara.

Aydın, O. (2012), AB'de Kırsal Turizmde İlk 5 Ülke ve Türkiye'de Kırsal Turizm, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (23), 39-46.

Çeken H. Karadağ, L. ve Dalgın T. (2007), Kırsal Kalkınmada Yeni Bir Yaklaşım Kırsal Turizm ve Türkiye'ye Yönelik Teorik Bir Çalışma, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 8 (1), 1-14.

Çeken H., Dalgın T. ve Çakır N. (2012), Bir Alternatif Turizm Türü Olarak Kırsal Turizmin Gelişimini Etkileyen Faktörler ve Kırsal Turizmin Etkileri, *International Journal Of Social And Economic Sciences* 2 (2), 11-16.

Çelik, S. Coşkun, E. Öztürk, E. (2013), **Şehri Nuh'un (Şirnak) Kırsal Turizm Açısından**

Değerlendirilmesi, *International Journal of Social and Economic Sciences* 3 (2), 21-28.

Demircioğlu, G. (1993), Kırsal Turizm Nedir? *Anatolia Turizm ve Çevre Kültürü Dergisi*, 4(5), 8-11.

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, (2013), Düzce İli Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023, Düzce.

Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, (2010), Akçakoca Etnografik **Kültür Envanteri**, <http://www.duzcekulturturizm.gov.tr/akcakokakulturenvanteri/>, (Erişim Tarihi: 20.06.2015).

Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, (2015), *Akçakoca* <http://www.duzceturizm.gov.tr/sayfa-111-akcakoca.html> (Erişim Tarihi; 18.06.2015).

Esengün, K., Akça H. ve Sayılı M. (2001), Kırsal Alanların Kalkınmasında Kırsal Turizmin Rolü, *Standart Dergisi*, 470, 29-35.

European Commission (1999). Towards Quality Rural Tourism, Enterprise Directorate General Tourism Unit, Brussels.

Fidan F., ve Nam D, (2012), Kırsal Turizmde Yeni Dinamikler: Kadın Girişimciliği-Taraklı Örneği, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (23), 51-57.

Güney Ege Kalkınma Ajansı (2012), Marmaris Turizm Birliği Köyleri Kırsal Turizm Envanteri Projesi, Pazar Analizi Raporu, Marmaris.

Kara, F. (2014). *Akçakoca'daki Geleneksel Konutların Korunması: İşgörenler Evi Örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul.

Kıngır, S., Akova, O. ve Özkul, E. (2006), Akçakoca'yı Ziyaret Eden Turistlerin Müşteri Tatminini Ölçmeye Yönelik Bir Alan Çalışması, Akçakoca Ticaret ve Sanayi Odası, Akçakoca, s.15.

Köroğlu, A. ve Köroğlu, Ö. (2006), Kırsal Turizmin Yöre Kalkınmasındaki Rolü: Buldan Yöresi Kırsal Turizm Potansiyeli, *Buldan Sempozyumu*, 23-24 Kasım, Buldan, 233-242.

Kuşat N. (2014), Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma İçin Bir Alternatif Olarak Kırsal Turizm ve Türkiye'de Uygulanabilirliği, *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(2), 65-87.

Küçükaltan D. ve Ultanır G. (2012), Trakya'da Kırsal Turizmin Uygulanabilirliği: Şarköy Örneği, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi* 14 (22), 125-130.

Okan, K. (2002). *Akçakoca Folkloru* (1. Basım). Akçakoca: Dünya Yayıncılık.

Soykan, F. (1999). Doğal Çevre ve Kırsal Kültürle Bütünleşen Bir Turizm Türü: Kırsal Turizm, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 10, 67-75.

Soykan, F. (2003), Kırsal Turizm ve Türkiye Turizmi İçin Önemi, *Ege Coğrafya Dergisi*, 12, 1-11.

World Tourism Organization, (2004), Rural Tourism in Europe: Experiences, Development and Perspectives, SBN 92-844-0716-8.

Yılmaz, G.Ö. ve Gürol, N. K (2012), **Balıkesir İlinin Kırsal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi**, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (23), 23-32.

